

Jerusalem, Israel

היחידה לשירותי מידע

סקירה בנושא:

אלימות - תוכניות פעולה ממשלתיות ומקומיות.

Jerusalem, Israel

אלימות - תוכניות פעולה ממשלתיות ומקומיות.**מבנה הסקירה**

1. מבוא- על תופעת האלימות
2. טיפול מערכתי ברמת המדינה- מועצות לאומיות לטיפול בפשיעה.
3. מודלים למניעת פשיעה- BLUEPRINTS
4. טיפול משולב בקהילה במימון ובתמיכת המדינה- WEED AND SEED.
5. תוכניות ומודלים בקהילה.
6. תוכניות בבית הספר- מודל בית הספר הבטוח.
7. נספח- רשימת מודלים (מצילה)
8. קישורים נבחרים

מבוא:

ארגון הבריאות העולמי (WHO) פרסם בשנת 2002 דו"ח מקיף על מצב האלימות והבריאות בעולם. הדו"ח " World Report on Violence and Health " כולל נתונים קשים בדבר היקפי תופעת האלימות בעולם.

מחברי הדו"ח וגורמים נוספים כגון המרכז למחלות מדבקות ומגפות של ממשלת ארה"ב מתייחסים לאלימות כמגפה חברתית, הגורמת לפגיעות רפואיות ונפשיות ליחיד ולקהילה.

מהדו"ח ניתן ללמוד שבשנת 2000 קיפחו את חייהם כ-1.6 מיליון איש כתוצאה מאלימות. כחצי היו כתוצאה של אלימות עצמית (התאבדות), כשליש רציחות, וחמישית תוצאה של מאבק מזוין.

טבלה- מוות אלים בעולם נתונים מדו"ח WHO משנת 2000.

סוג אלימות	כמות כוללת	נפגעים נפשניים	נפגעים למאה אלף איש	אחוז
רצח	520000	8.8		31.3
התאבדות	815000	14.5		49.1
מאבק מזוין	310000	5.2		18.6

עיקר הפגיעה היא באנשים ממדינות העולם השלישי וממדינות בינוניות כ-91% מסה"כ הנפגעים. נפגעים קטלנית במדינה מפותחת כ-14.4 למאה אלף איש ובמדינות העולם השלישי כ-32.1 למאה אלף איש.

Jerusalem, Israel

ברוב המקרים תוצאות האלימות אינן קטלניות ואינן מסתימות במוות, אך הן גורמות לפגיעה גופנית, נזק נפשי, בעיות רפואיות, מחלות מין ובעיות נוספות. הפגיעות הגופניות והרפואיות עלולות להימשך תקופה ארוכה ואף להוביל לנכות.

מחברי הדו"ח ציינו שהאלימות מהווה נטל כלכלי כבד על החברה שקשה לעמוד אותו במדויק, במסמך שהוקן במשרד לביטחון הפנים על הנזק הכלכלי של הפשיעה נכתב: "על-פי מחקרים עדכניים שנעשו במדינות מערב שונות, עולה כי הנזק הכלכלי של הפשיעה מגיע להיקפים גדולים במיוחד. הנזק הכלכלי של הפשיעה בבריטניה נאמד בכ-426 מיליארדי ש"ח לשנה, כ-6.7% מהתמ"ג, באוסטרליה נאמד הנזק בכ-93 מיליארדי ש"ח, כ-5.7% מהתמ"ג, ואילו בארה"ב נאמד הנזק בכ-2,133 מיליארדי ש"ח, שהם כ-5.5% מהתמ"ג. בהתבסס על נתונים אלה ניתן להעריך שהנזק הכלכלי של הפשיעה במדינת ישראל מגיע לסכום של כ-30 מיליארדי שקלים בשנה."

הגדרת ארגון הבריאות העולמי את תופעת האלימות:

The international use of physical force or power, threatened or actual, against oneself, another person or against a group or community, that either results in or has a high likelihood of resulting in injury, death, psychological harm, maldevelopment or deprivation.

המלצות ארגון הבריאות העולמי להתמודדות עם תופעות האלימות:

1. יצירת תוכנית פעולה לאומית משולבת למניעת האלימות.
2. איסוף מידע ושיתוף מידע בין הרשויות בדבר היקפי האלימות.
3. יצירת סדר עדיפויות למחקר תופעות האלימות על פי מגזרים.
4. קידום פעולות מניעה עיקריות.
5. חיזוק הסיוע והמענה לנפגעי קורבנות אלימות.
6. שילוב נושא מניעת אלימות כחלק ממדינות החינוך ומדיניות חברתית של הממשל.
7. שיתוף הידע המצטבר בנושא צמצום תופעות האלימות בין גופי הממשל השונים וארגונים חוץ ממשלתיים.

המלצות נוספות של ארגון הבריאות מתייחסות להיבט הבין-מדינתי ועוסקות בשמירת החוק הבינלאומי ובהתמודדות בתופעת הסחר בסמים ומכירת נשקים בינלאומית.

ההתמודדות עם תופעת האלימות מחייבת מתן מענה לסוגי האלימות בראיה כוללת ומשולבת, ובהתמודדות ע"פ קטגוריות וסקטורים.

Jerusalem, Israel

יש צורך לאבחן את קטגוריות האלימות לסוגיהם ולתת מענה המתאים לתופעה.

להלן רשימה מתומצתת של תופעות אלימות המחייבות טיפול ייחודי ע"פ סוג וסקטור.

אלימות במשפחה: אלימות כנגד בן זוג.

אלימות נוער וכנגד נוער- תופעת ההצקה.

אלימות נגד זקנים.

התנהגות אנטי חברתית, אלימות כנגד הסביבה וונדלים.

אלימות נגד קבוצות מיעוט- אלימות נגד זרים.

אלימות בין קהילות ובין מדינות.

אלימות בכביש.

אלימות בספורט.

אלימות כנגד האדם עצמו (התאבדות).

סקירה זו תציג בקווי מתאר כללים תוכניות לפעולה לטיפול באלימות ברמת המדינה, ברמה המקומית ובמערכת החינוך. במסמך התייחסות לתופעות האלימות בכללותה ולהתמודדות בתופעות אלימות ייחודיות למגזרים שונים ולסוגי אוכלוסיות.

הטיפול באלימות דורש טיפול מערכתי משולב החל מהתווית המדיניות ברמת הממשל המרכזי, וכלה בביצוע מתואם ומשלים של רשויות אכיפת החוק, ארגוני מתנדבים והקהילה.

פעולה לאומית למניעת האלימות

הטיפול באלימות ובתופעות הפשיעה מחייבת הכוונה, קביעת מדיניות, שיתוף במידע ובידע, הקצאת תקציבים ויזמות חקיקה של מקבלי ההחלטות וגורמי הממשל המרכזי.

הטיפול בתופעות האלימות מחייב שיתוף פעולה של הממשל המרכזי ושל הרשויות המקומיות בסיוע גורמי אכיפת החוק, גורמי הרווחה, מערכת החינוך נציגי הקהילה, נציגי הדת וארגונים חוץ ממשלתיים (NGO).

Jerusalem, Israel

דוגמאות לתוכניות פעולה ברמה הלאומית:

במדינות רבות קימות **מועצות לאומיות למאבק בפשיעה** ובהם: ארה"ב, אנגליה, אוסטרליה, קנדה, סינגפור ודנמרק. במסגרת אותם המועצות יש התייחסות לנושא האלימות ומרכז בהם מידע רב ותוכניות פעולה נבחרות. בנושא האלימות ניתן דגש על נושא האלימות במשפחה, אלימות נוער, הצקה בבית הספר ובמקום העבודה ומתן עצות להגברת תחושת הביטחון אישי.

המועצות הלאומיות מפתחות מודלים לתוכניות המופעלות ברמה המקומית בשיתוף פעולה עם גורמי ממשל מקומיים, המועצות מפתחות מאגרי ידע של תוכניות פעולה מומלצות (בדומה למודלים למניעת פשיעה שפותחו במצילה).

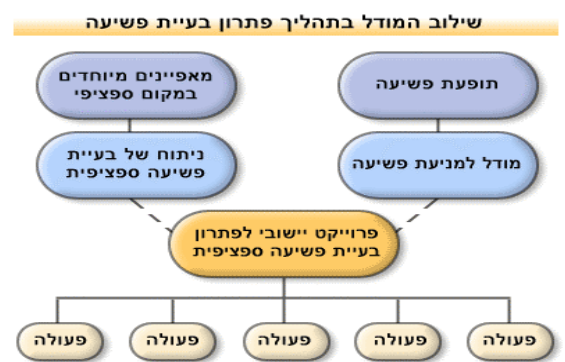
מתוך אתר האינטרנט של המשרד לביטחון הפנים:

הידע המקצועי והיישומי של מניעת פשיעה ואלימות, מוצא את ביטויו במודלים של מניעת פשיעה, שפותחו **במטה "מצילה"**. מודלים אלה מבוססים על מודלים דומים שפותחו במדינות אחרות, ועל ניסיון שהצטבר מהפעלתם. מקור נוסף הוא הניסיון שהתפתח במצילות בישובים בישראל. **מודל של מניעת פשיעה נותן מענה קונספטואלי-יישומי לבעיית פשיעה ספציפית (לדוגמא: הרס והשחתה של רכוש ציבורי, אלימות במקומות בילוי או מניעת קורבנות של עבירות מרמה והונאה).**

מודל למניעת פשיעה מבוסס על עקרונות של מניעת פשיעה

כמו:

- עיצוב סביבתי
- עיצוב התנהגותי
- מיגון טכנולוגי ואלקטרוני
- מידע, זיהוי ופיקוח
- הפעלת בעלות
- הפעלת משגיחים, מלווים ושומרים תגובה בזמן אמת

ראה נספח- רשימה של מודלים שהופקו באגף קהילה ומניעת פשיעה- מצילה

Jerusalem, Israel

Illinois Violence Prevention Authority [במדינת אילינוי שבארה"ב הוקמה הרשות למאבק באלימות](#)

(IVPA) המועצה הוקמה בשנת 1995 ונקבעו לה חמישה יעדים מרכזיים:

- גיבוש ויישום תוכנית ארצית למניעת אלימות.
- מימון תוכניות מקומיות וארציות כנגד אלימות.
- תיאום יוזמות קיימות בנושא מניעת אלימות ועידוד פרויקטים משותפים.
- הערכה וסיוע טכני לתוכניות בתחום מניעת אלימות.
- חינוך הציבור וייזום העלאת המודעות לאלימות ודרכים למניעתה.

הIVPA מגייס כספים למימון תוכניות נבחרות למניעת אלימות:

תוכנית לוחיות רישוי: "מנע אלימות"- הרשות למניעת אלימות מאפשרת רכישת לוחית רישוי לרכב, ההכנסות מיועדות למימון תוכניות למניעת אלימות.

ברמה הלאומית מטופלים תחומי האלימות ביצירת מסגרות פעולה לאומיות לטיפול בסוג האלימות המסוים:

המדיניות הלאומית באה לידי ביטוי בהפעלת מועצות לאומיות להתמודדות עם התופעות לפי סוג.

- תיעול משאבי החברה להתמודדות בתופעת האלימות ע"פ סוג וע"פ מגזר.
- בדיקת החקיקה הקיימת וייזום חקיקה לטיפול בסוגי עבירות אלימות.

[דוגמה לתוכנית ברמה הלאומית הפועלת לצמצום תופעת אלימות במשפחה](#)

ההיערכות לטיפול באלימות במשפחה באנגליה: ה-Crime and Disorder Act 1998, מחייב הקמת שותפויות פעולה ברמה המקומית בין המשטרה לרשות המקומית על מנת להתמודד ולמנוע בעיות של פשיעה ואי סדר מקומי. בין היתר מצפה ממשלת בריטניה משותפויות אלו לאבחן את רמת האלימות מבית באזור, ולבנות אסטרטגיה מקומית להתמודדות עם הבעיה. על מנת להתמודד עם בעיית האלימות מבית מצפה הממשלה מהארגונים השונים להקים פורום לשיתוף פעולה ולסיוע לתושבים ברמה המקומית. הפורום משמש כמסגרת גג של שיתוף פעולה והעברת מידע בין הגורמים השונים במטרה ליצור אסטרטגיה משותפת להתמודדות בבעיה. בנוסף אמור הפורום לטפל באופן פרטני במקרים שבהם עולה החשד של אלימות מבית, על ידי העברת מידע בין הסוכנויות והארגונים השונים. בפורום המקומי רצוי לשתף פעולה עם מלכ"רים שפועלים בתחום. הקמת הפורום איננה מטרה בפני עצמה אלא אמורה להיות כלי ליעול ההתמודדות הבין משרדית והמקומית בטיפול בתופעת האלימות מבית.

- לאחרונה הופעל קו חירום לאומי לסיוע לנפגעי אלימות במשפחה.

Jerusalem, Israel

ההתקשרות לטלפון החירום חנים, בקו ניתן לקבל סיוע מידי, מקום לינה והפניה לגורמי סיוע. הקו הוקם ע"י הממשלה בשיתוף פעולה עם ארגונים לא ממשלתיים ומהווה חלק ממענה הממשל לתופעת האלימות במשפחה.

- **שבוע המודעות לנושא אלימות במשפחה:** מופעל בארה"ב ובקנדה שבוע אלימות במשפחה שמטרתו הגברת המודעות לתופעה, מתן הדרכה וסיוע להתמודדות עם התופעה.

תוכניות לטיפול באלימות : Blueprints

המרכז ללימודי האלימות ומניעת האלימות של אוניברסיטת קולוראדו בולדאר (CSPV) השיק בשנת 1996 תוכנית לאומית לזיהוי תוכניות יעילות למניעת האלימות. התוכנית Blueprints for Violence Prevention, פועלת לאתר תוכניות מניעה ותוכניות התערבות למניעת האלימות שנבדקו מדעית ויישומית ונמצאו יעילות. התוכנית מומנה על ידי המרכז למניעת המחלות הפדראלי, האגף לחוק הפלילי של מדינת קולוראדו והועדה בנושא פשיעה של מדינת פנסילבניה. כיום ה-OJJDP (Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention) מעורב בפרויקט במטרה ליישמו ברמה הלאומית ברחבי ארה"ב. כתוצאה מכך, פרויקט ה-Blueprints פועל לסייע במקומות שהחליטו ליישם את אחד מהמודלים. מעצבי המודל מייעצים ומדרכים קהילות שמיישמים מודל, אנשי ה-CSPV עורכים ניטור ובקרה אחר יישום הפרויקט ע"פ הסטנדרטים ראויים שנקבעו למודל. בפרויקט נמצאו 11 מודלים נבחרים (רשימה בהמשך) כמו כן המכון מפרסם כ-25 מודלים "מבטחים" שזוכים להצלחה ועשויים לקבל הכרה ב-Blueprints. הפרויקט משמש כגשר שבין התיאוריה למעשה ביישום ידע מחקרי מצטבר למניעת פשיעה ואלימות.

מודלים נבחרים - BLUEPRINTS

1. Midwestern Prevention Project (MPP) **תוכנית מניעה** – תוכנית מקיפה, קהילתית למניעת העישון, השימוש בסמים ושתיית אלכוהול. התוכנית מפעילה חמש אסטרטגיות למניעת פשיעה ומערבת את התקשורת, בתי הספר, רשויות הבריאות, הורים, וארגונים בקהילה.
2. Big Brothers Big Sisters of America (BBBS) **אח גדול** תוכנית חניכה לנערים ממשפחות חד הוריות.

Jerusalem, Israel

3. Functional Family Therapy (FFT) **תרפיה משפחתית** תוכנית לסיוע למשפחות לשינוי התקשורת שבין הנוער להורים ולמידת שיטות תקשורת חיוביות, בונות ופותרות בעיות.
4. Life Skills Training (LST) - **כישורי חיים** תוכנית נגד שימוש בסמים ואלכוהול, נמשך כשלוש שנים, בשנה הראשונה 15 מפגשים אינטנסיביים ובשנים העוקבות פגישות רענון.
5. Multisystemic Therapy (MST) - **תרפיה רב מערכתית** תוכנית שמתמקדת בגורמים לפשיעה בקרב הנוער, על מנת לנטרל את ההתנהגות האנטי- חברתית.
6. Nurse-Family Partnership (NFP) **שיתופיות אחות ומשפחה**.
7. Multidimensional Treatment Foster Care (MTFC) **טיפול טיפוח רב ממדי** נוער מועד לפשיעה כרונית, גדל במשך 9-6 חודשים במשפחה אומנת, ומקבל טיפול תרפיה שבועי. בתקופה זו הוריו מקבלים הדרכה למניעת פשיעה.
8. Bullying Prevention Program (BPP) **תוכנית למניעת הצקה** מיועד לתלמידי בית הספר היסודי וחטיבות הביניים ופועל למניעת תופעת ההצקה, התוכנית מתמקדת בטיפול אישי בנוער שחווה הצקה ובנוער שנחשד כ"בריון" ומציק.
9. Promoting Alternative THinking Strategies (PATHS) **פיתוח אסטרטגיות חשיבה אלטרנטיביות** מיועד לנוער בבית הספר היסודי, תוכנית למניעת האלימות.
10. The Incredible Years: Parent, Teacher and Child Training Series (IYS) **השנים המופלאות-** הדרכה להורה, מורה וילד.
11. Project Towards No Drug Abuse (Project TND) **לא לשימוש בסמים**.

למידע נוסף על הפרויקטים: www.colorado.edu/cspv/blueprints/index.html

Jerusalem, Israel

אסטרטגיה לאומית לטיפול באלימות ע"י הפעלת מודלים בקהילה: WEED AND SEED

תוכנית שמתקיימת בארה"ב משנות התשעים ומופעלת ברמה המקומית ביותר מ-300 קהילות ברחבי ארה"ב. התוכנית מנוהלת תקציבית ע"י משרד המשפטים ובאמצעות התביעה הכללית בכל מדינה. התוכנית משותפת לרשויות אכיפת החוק, לקהילה ולשירותי הרווחה החינוך וארגוני מתנדבים.

האסטרטגיה של התוכנית:

שלב א: WEED - "ניכוש עשבים" טיפול שורש בתופעות הפשיעה האלימות והסמים ע"י רשויות אכיפת החוק, המשטרה והתביעה על מנת לעקור את גורמי הפשיעה בקהילה

שלב ב: SEED - "הזרעה" פעולות של גורמים חברתיים, למניעת פשיעה, להתערבות טיפולית ולהחייאה מחדש של הקהילה.

צוות ההיגוי של הפרויקט כולל את הגורמים הבאים:

התביעה, הרשות המקומית, המשטרה, נציגי עמותות, נציגי משרדים ממשלתיים, בעלי עסקים מקומיים, בעלי תעשיות מקומיות, אנשי דת, נציגי הקהילה (כולל נוער ומהגיל השלישי) ונציגי מערכת החינוך. צוות ההיגוי מציג את תוכנית הפעולה המתאימה לקהילה הייחודית ומסתייעת בתמיכות של משרד המשפטים.

בכל שלבי הפרויקט יש תפקיד מרכזי לשיטור הקהילתי.

נוכחות השוטרים הקהילתי (Visibility) מגביר את תחושת הביטחון בקהילה. פעולות עם גורמים בקהילה להסברה, מניעה וסיוע במיוחד לאוכלוסיות חלשות החשופות לפגיעה ואלימות. השוטרים הקהילתי משמש כ"גשר" שבין שלב ה"ניכוש" בסיוע לגורמי אכיפת החוק ובתיווך בין גורמים בקהילה לרשויות האכיפה בזהווי ונטרול מוקדי הפשיעה והאלימות בקהילה, לבין שלב ההחייאה מחדש של הקהילה.

מידע נוסף על הפרויקט ועל מודלים נבחרים ב-URL:

<http://www.ojp.usdoj.gov/eows/nutshell.htm>

Jerusalem, Israel

תוכניות פעולה ברמה המקומית

ברמה המקומית של הקהילה ניתן להפעיל תוכניות רבות ליצירת אווירה דוחה אלימות ומונעת פשיעה. מסמך זה לעיל הזכיר מודלים שפותחו ברמה הלאומית, יישומם בפועל מתבצע בקהילה, בסיוע הרשויות המקומיות, המשטרה, מערכת החינוך, המגזר העסקי וארגונים חוץ ממשלתיים.

ברמה הפעולה המקומית יש להתייחס לנתונים סביבתיים דוחי פשיעה ואלימות בהם לדוגמה: שיפור פני הרחוב, תאורה מתאימה, הפעלת מתנדבים, פקחים, משמר שכונה וכדומה שיפגינו את נוכחותם במוקדי פשיעה על מנת להרתיע ולהתריע כנגד תופעות אלימות.

דוגמאות לתוכניות נוספות לביצוע בקהילה:

- **תוכניות סיוע לקשישים** למשל קו חירום או לחצני מצוקה לסיוע מידי.
 - **תוכניות לנוער למניעת אלימות**, שימוש בסמים ופשיעה: תוכנית שמופעלת ברחבי אוסטרליה "אורות כחולים" **Blue lights**, מדובר בהפעלת מועדונים ודיסקוטקים ע"י מתנדבים, שוטרים מחוץ לשעות העבודה, שמפעילים מקום מפגש וריקודים לנוער. מקום זה שיפוקח על ידי המתנדבים יצור אווירה בטוחה, נקייה מסמים ומאלימות המאפשר לנוער לבלות בבטחה. ה **Blue Lights** מפעילים קייטנות קיץ עבור הנוער.
 - מודל נוסף למניעת אלימות נוער הוא **תוכניות ספורט אתגרי בשעות הפנאי**, לתיעול המרץ של הנוער לעיסוק בספורט תוך הטמעת ערכים חשובים של הצטיינות, עבודה בצוות שיתוף פעולה ושמירה על הכללים. (מודל דומה מופעל ע"י מצילה).
- מטרת המודלים בטיפול בנוער הוא יצירת תוכן ראוי לשעות הפנאי במטרה להרחיק אותם מפשיעה ומאלימות.

Jerusalem, Israel

תוכניות בבתי הספר

"בית ספר בטוח" - קצין משטרה בבית הספר

בבתי הספר בארה"ב קיימת פונקציה בשם **SRO- School Resource Officer**. ה-SRO הוא איש אכיפת החוק העובד עם בית הספר ומשמש כאיש הקשר שבין בית הספר לרשויות אכיפת החוק. ה-SRO מהווה המשך לתפיסת השיטור הקהילתי, במסגרת תפקידיו בבתי הספר הוא שומר על קשר עם ההורים ועם הקהילה. במסגרת תפקידיו הפורמליים והלא פורמליים, ה-SRO מגביר את תחושת הבטיחות ואת תחושת הביטחון בבתי הספר. בית הספר רוכש את שירות ה-SRO מהמשטרה תחת הסכם.

תפקידי ה-SRO:

1. מתן מענה ראשוני וטיפול באירועי חירום.
2. אכיפת החוק.
3. תכנון בטיחותי ותכנון לאירוע ביטחוני לבית הספר.
4. חינוך בנושא חוק ואזרחות.
5. דוגמה אישית ומנהיגות.

ניתן להתרשם כי "פרויקט בית הספר הבטוח" המופעל בארץ דומה במתכונתו ויעדיו לתוכנית SRO בארה"ב. התגובות החיוביות שהתקבלו בתוצאות משוב התלמידים המורים וההנהלה בארץ, מצביעות על הגברת תחושת הביטחון בבית הספר. במאמרים שפרסומו בנושא ה-SRO מצבעים על תפקידו החיובי בצמצום האלימות והגברת תחושת הביטחון בבית הספר.

- תוכניות דומות קיימות במדינות נוספות בהם ניו-זילנד ואוסטרליה .

מניעת נשירת תלמידים מבית הספר

ממידע שהצטבר נמצא שנוער שנעדר/ נושר מבית הספר מדרדר לפשיעה ולאלימות. תוכנית להחזקת התלמידים בבית הספר, שמונע מהם להסתובב עם חברה עבריינית ושומר על הנוער במסגרת מסודרת. תוכנית כזו יכולה להיות משולבת עם פעילות אתגרית. (פעילות במתכונת זו מופעלת על ידי מצילה בנתניה).

כישורי גישור

תוכנית ללימוד הנוער בבתי הספר את עקרונות הגישור וישוב סכסוכים בדרכי שלום.

Jerusalem, Israel

נספח- רשימה של מודלים למניעת פשיעה שהופקו במצילה.

1. ארגון "בולמי פשיעה".
2. בית מוגן
3. הגנה על נהגי מוניות.
4. העצמת הורים בנושא מניעת אלימות בבתי הספר
5. התמודדות עם גניבות רכב וגניבות מרכב
6. יום מרוכז למאבק באלימות במוסדות החינוך
7. ממי- מרכז מצילה יישובי למניעת פשיעה ואלימות
8. מניעת אלימות באמצעות ספורט.
9. מניעת אלימות בין בני זוג בגיל ההתבגרות
10. מניעת אלימות במגרשי כדורגל.
11. מניעת הפיגעות מינית בקרב ילדים ונוער
12. מניעת התפרצות לדירות ולבתי מגורים
13. מניעת ונדליזם וגרפיטי
14. מניעת פגיעה בבעלי חיים
15. מניעת פשיעה באינטרנט.
16. מניעת פשיעה ואלימות במקומות בילוי.
17. מניעת פשיעה ואלימות בעסקים ובקניונים
18. "מעברים" איך להצליח במעבר לביה"ס העל יסודי.
19. מערך יישובי להגנה על קשישים
20. מתנדבי מצילה יישובית
21. נאמני בתים
22. ננ"א: נוער נגד אלימות.
23. נפל"א נוער פועל לשיפור איכות החיים בשכונה
24. ענ"א- עסקים נגד אלימות
25. פיתוח מנהיגות נוער למנהיגות אזרחית
26. רכז מניעת אלימות ועבריינות בבתי הספר
27. שכונה בטוחה: היערכות שכונתית למניעת פשיעה והיפגעות

באתר המשרד לביטחון הפנים: www.mops.gov.il מופעים חלק מהמודלים.

קישורים נבחרים:

www.ncpc.org	מועצה לאומית למניעת פשיעה (ארה"ב)
www.crimereduction.gov.uk	מניעת פשיעה באנגליה
www.icvp.org	רשות למניעת אלימות אלינוי
www.colorado.edu/cspv/blueprints/index.html	פרויקט Blueprints בולדר קולוראדו
www.ojp.usdoj.gov/eows/nutshell.htm	פרויקט Weed And Seed
www.crime-prevention-intl.org	המרכז הבינלאומי למניעת פשיעה